

Motion till riksdagen 2022/23:1771

av Jytte Guteland m.fl. (S)

Utredning om hälsovarningar på alkoholprodukter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att tillsätta en utredning med målsättningen att införa hälsovarningar på alkoholprodukter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Trots att forskningen länge kartlagt alkoholens risker och skadeverkningar är fortfarande många människor i Sverige idag omedvetna om hur alkohol påverkar deras hälsa. Detta är framför allt påtagligt när det kommer till kunskapen om alkoholrelaterad cancer. Redan 1988 klassades alkohol som ett säkerställt cancerframkallande ämne av IARC, Världshälsoorganisationens (WHO) forskningsorgan för cancer. Trots det visade en Sifundersökning från 2021 att endast 14 % av tillfrågade svenskar var medvetna om att låg konsumtion av alkohol ökar risken för att drabbas av cancer. Detta är särskilt allvarligt då alkohol idag är den näst största riskfaktorn för cancer efter rökning och 1 300 cancerfall årligen i Sverige uppskattas orsakas av alkohol.

För att minska Sveriges cancerbörda, och för att säkerställa alla medborgares rättighet att veta hur produkter påverkar deras hälsa, bör Sverige införa hälsovarningar på alkoholprodukter. Hälsovarningar har länge funnits på cigarettpaket och varit viktiga för att öka kunskapen om rökningens skador. Idag finns det därtill ett flertal länder som håller på att införa hälsovarningar på alkoholprodukter, däribland Irland och Norge.

I Världshälsoorganisationens nya ramstrategi för att minska alkoholskadorna i Europa, som antogs enhälligt av alla Europas medlemsländer, listas hälsovarningar som en prioriterad åtgärd för att höja kunskapen om alkoholens skador. EU-kommissionen har även meddelat, i Europe's Beating Cancer Plan, att de ser hälsovarningar som en viktig åtgärd för att minska Europas cancerbörda.

Frågan om hälsovarningar på alkoholprodukter är inte ny i Sverige. När den diskuterades i början av 2000-talet svarade regeringen att det EU-rättsliga läget var otydligt och förslaget försvann sedan från den svenska debatten helt.

Med anledning av att både WHO och EU-kommissionen idag ser hälsovarningar som en viktig åtgärd för att minska alkoholskadorna, och de initiativ som redan tagits i andra länder, är det rätt tillfälle för Sverige att åter lyfta förslaget. Det finns också idag en ökad försäkran om att hälsovarningar ses som en giltig folkhälsoåtgärd även EU-rättsligt i och med Europas cancerplan.

Medborgare har en rätt att veta hur produkter påverkar deras hälsa, särskilt när produkterna kan leda till så pass allvarliga sjukdomar som cancer. Därför borde regeringen, i linje med WHO:s nya ramstrategi, följa i Norges och Irlands fotspår och tillsätta en utredning för att utforska möjligheten att införa hälsovarningar på alkoholprodukter.

Jytte Guteland (S)

Kadir Kasirga (S)

Mattias Vepsä (S)